

SVERIGES RUNINSKRIFTER

UTGIVNA AV

KUNGL. VITTERHETS HISTORIE OCH ANTIKVITETS AKADEMIEN

ANDRA BANDET

ÖSTERGÖTLANDS RUNINSKRIFTER

GRANSKADE OCH TOLKADE

AV

ERIK BRATE

STOCKHOLM

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

1911
[111410]

105. Kärna kyrkogård, Hanekinds hd.

Pl. XXXV. Fig. 2.

Litteratur: B. 849; L. 1144; W. 88; Peringskiöld, *Mon.* VII; Teckning av B. Fr. Benzelius 1739 i Upps. cod. R. 55 Celsii saml.; Broocman, *Beskr. öfver Östergötland*, s. 283; P. A. Säve, *ATS.* I, s. 80; *Reseberättelse*; C. F. Nordenskiöld, *Östergötlands fornnminnesförs. tidskr.* I, s. 21; *Reseber.* 1870, s. 27, teckn. pl. II; E. Ihrfors, *Ostrogothia sacra*, s. 28, teckn.

Bautil och Peringskiöld angiva runstenens plats vara »Kärna kyrkelucka», Broocman säger den vara »i ringmuren västerut», P. A. Säve fann den uppsatt vid västra porten, där den nu ock står 8 steg från kyrkogårdsportens på högra sidan om gången från porten räknat.

Ämnet är grå granit. Höjden 2,2 m, bredden vid foten, där ristningen slutar, 1,2 m, i toppen, tangerande runslingans övre linie, 50 cm, tjockleken 25 cm. Runslingans bredd är 14 cm.

Ristningen är synnerligen tydlig. Inskriften börjar med ett kolon. Mellan **fapur** och **sin** saknas kolon. Sista ordet är **kisa**, icke **gisa**, såsom Nordenskiöld oriktigt läser.

Inskriften är följande:

: purstln : risti : stin : iftir : uista : fapur sin :

5 10 15 20 25 30

buta : nutan : ar : uar : han : sun : kisa :

35 40 45 50 55

Den avlidnes namn är en sammandragen form av namnet isl. *Véseti*, vilket namn i runor ristats **uasati** L. 978 Tidö, **uisiti** L. 254, 507, 190, **uiseti** L. 460 men **uesti** L. 1237, **uisti** D 8vo 37; L. 49; L. 379; L. 1014, fsv. *Væste*, se Lundgren, *Personnamn*. I fda.

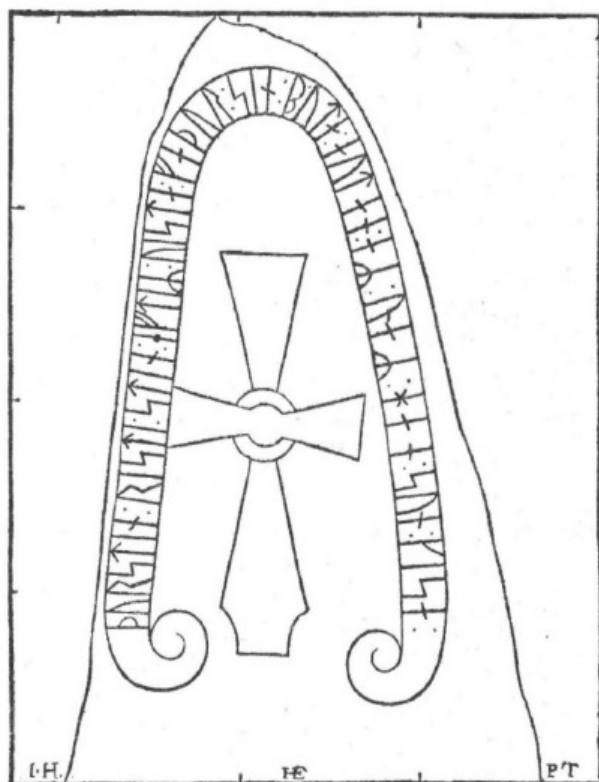
finnes *Westi*, *Wisti*, O. Nielsen, *Olddanske Personnavne*. Det kan icke avgöras, om **uista** varit uttalat i nom. sing. som *Væsti* eller *Visti*.

Adj. isl. *nýtr*, fsv. *nyter* 'duglig, duktig, hurtig' är mera sällsynt som lovord åt den avlidne men förekommer också **fapur sin : nytan** L. 917 Öja; **miuk nutan trik** L. 640 Ö. Ryd; **fapur > sin > manutan** L. 371 Glia och förkortat **nu** Ög. 15, 21 (**sun : sinnu**).

Namnet **kisa** gen. sing. hör till fsv. *Gise* som Lundgren, *Personnamn*, anser vara dels främmande, dels en i Sverige uppkommen förkortning av *Gismund* eller dylika namn, vilken senare uppkomst visas genom namnets förekomst i denna runinskrift, den enda, där det förekommer. Skrivningen *Giismunder*, Lundgren, *Personnamn*, antyder långt *i*. Sammalunda bör då kortnamnet *Gise* antagas ha långt *i*.

Relativsatsen **ar : uar : han : sun : kisa** ær var hann sun *Gisa* är lika ofullständigt underordnad huvudsatsen, som t. ex. isl. *þann konung, er undir honum* (∴: under vilken) *eru skattkonungar*, Fritzner, *Ordbog*², s. 345 a.

Översättning: Torsten reste stenen efter Viste, sin fader, en duktig bonde, som var son till Gise.

B. 849.

2. Ög. 105. Kärna.

